AREVELK
Siyasî, iktisadî ve edebî yevmî gazete
Galata, Tünel itisalinde, Billur sokak No. 10

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

	ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ	ՏԱՐԵԿԱՆ
Թուրքիա	700 գր.	1400 գր.
Արտասահման	140 ֆր.	200 ֆր.
Ամերիկա	9 տոլար	15 տլր.

AREVELK
ԱՐԵՒԵԼՔ

ՀԵՌԱՁԱՅՆ՝ 40852 — ԱՆԿԱԽ ՕՐԱԹԵՐԹ — Telefon 40852

ՀԱՍՑԷ.— Գալաթիա, Թիւնէլի բով Պիլլուր փողոց, թիւ 10

AREVELK
Quotidien Armenien Politique
Economique Litéraire
Galata B. P. 1203

ԽՄԲԱԳՐԱՊԵՏ
ԽՈՐԷՆ ՃԱՄՃԵԱՆ

ՖՐԱՆՍ. ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

ՁԱԽԵՐՈՒՆ ՅԱՂԹԱՆԱԿԸ

Ֆրանսա, ընտրութիւնները որ սկսան Ապրիլ 26ի կիրակին և աւարտեցան Մայիս 3ի կիրակի օրը կատարուած համեմատականի ընտրութիւններով, ծախակողմին փայլուն յաղթանակ մը ապահովեցին։ Զորս խմբակցութիւններէն չափաւորները նոր խորհրդարանին մէջ չահեցան 205 աթոռ (1 աւելի), արմատականները՝ 147 աթոռ (78 աւելի), ընկերվարականները՝ 183 (19 աւելի), համայնավարները՝ 82 (61 աւելի)։

Ինչպէս կը տեսնուի, ձախերը որոնք ժողովրդական ճակատը կը կազմեն, և կը բաղկանան համայնավարներէ, ընկերվարականներէ և արմատականներէ, կը ներկայացնեն 412ի պատկառելի թիւ մը՝ ընդդէմ 206 աջերու։

Ձախերու պլոքին մէջ ամէնէն մեծ թիւը չահած են ընկերվարականները 183 աթոռով, անոնցմէ վերջ կուգան արմատականները՝ 147 աթոռով և յետոյ համայնավարները՝ 82 աթոռով։ Աչքառու են ընկերվարականներու՝ նախորդ ժողովին բաղդատմամբ՝ աւելի չահած 19 աթոռները և մանաւանդ համայնավարներու չահած 61 աթոռը, ի վնաս արմատականներու որոնք 78 աթոռ կը կորսնցնեն։

Վերջին ընտրութիւններուն յատկանշական պարագան ուրեմն, ընկերվարական տարրերուն աննախընթաց յաջողութիւնն է, որ կոչուած է մեծ դեր կատարելու ներքին և արտաքին քաղաքականութեան մէջ։

Պայքարին մէջ չափաւորները կը պահեն իրենց դիրքերը, բայց ամէնէն աւելի կորուստով դուրս կ'ելլեն արմատականները, որոնց մեծ մասը այս կերպով կը միանան ընկերվար—համայնավար խմբակին։ Ի՞նչ են այս վերջին խմբակին այսքան ցայտուն յաջողութեան պատճառները։ Տեսնենք. տպնապը մեծագոյն աղդակը կրնայ համարուիլ անոր այս յաղթանակին։

Վերջին 4 տարիներու ընթացքին տագնապը սուր հանգամանք ստացաւ Ֆրանսայի մէջ, անգործներու թիւը աւելցաւ, օրավարձերը նուազեցան, որով դժգոհներու թիւը աւելցաւ, և այս վերջինները շլացած համայնավարներու փայլուն խօսքերէն, որով կը խոստանան հարստութիւններու վրայ մեծ տուրքեր դնելով բարելաւել անոնց վիճակը, խմբովին անոնց քուէ տուին։

Աջակողմեան թերթերը կ'ըսեն թէ յաջողութեան մեծ պատճառներէն մէկն ալ այդ խմբակին փրոփականտի համար ծախսած մեծ գումարն է, որ կը հայթայթուի սովէթ կառավարութեան կողմէ. մինչդեռ չափաւոր և արմատական տարրերը զուրկ են այդ առատաբուխ չնորհներէն։

Ընտրութեանց այս արդիւնքը նկատի ունենալով, ինքնին հարց կը ծագի թէ ի՞նչպէս պիտի կազմուի նոր դահլիճը։ Խորհրդարանական կանոնները կը տրամադրեն որ դահլիճի կազմութիւնը յանձնուի ամէնէն շատ աթոռ ունեցող խմբակին պետին։ Այս պարագային, ընկերվարականներու պետ Պլումի պէտք է վիճակի նոր դահլիճը կազմելու գործը։ Անշուշտ Պլում նոր դահլիճին մէջ պիտի առնէ արմատականներն ալ, պայմանաւ որ յանձնառու ըլլան իր ներքին և արտաքին քաղաքականութեան հետեւող ըլլալ։ Բայց եթէ այդպիսի տարբեր կաբինայ գտնել ուզէ, արմատական երեսփոխանութիւնները ամբողջութիւնը պիտի յօժարի՞ իսկ, արմատական տարրերուն ամբողջութիւնը պիտի յօժարի՞ ելմտական դահլիճի մը որ հիմնովին պիտի փոխէ երկրին տնտեսական և պիտի մտցնէ արտաքին քաղաքականութեան մէջ։ Արդէն սեղանաւորական հրապարակը հիմակուընէ անձկութեան մատնուած է ընկերվար—համայնավար յաջողութեան վրայ։ Ոսկին կը սկսի փախուստ տալ Ֆրանսայէ, արժեթուղթերուն գիները կ'իյնան, ընդհանուր տնտեսական անապահովութիւն մը ծայր տալ սկսած է։ Արմատականներուն վերապահուած է մեծ դեր մը կատարել Ֆրանսան անակնկալներէ զերծ պահելու համար։ Եթէ անոնք զօրավիգ չըլլան Պլումի կազմելիք դահլիճին, չափաւորներուն միանալով կրնան փոքրամասնութեան մէջ ձգել անոր դահլիճը և արդիւք ըլլալ անոր կազմութեան։

Բայց արմատականները ընտրութեանց առթիւ սերտօրէն գործակցելով ժողովրդական ճակատին հետ, չկարծուիր որ իրենց կապը բոլորովին խզեն անոր հետ և հաւանաբար պիտի գործակցին Պլումի հետ, պայման դնելով որ այս վերջինը յախուռն արմատական ծրագիր մը մտցնել չբերէ։ Առաջին անգամ է որ Ֆրանսա պիտի կառավարուի ընկերվարական վարչապետի մը և ընկերվարականներու գերակշիռ դիրք ունեցող դահլիճի մը կողմէ։

Աջակողմեան և չափաւոր արմատականները առայժմ սպասողական դիրք պիտի բռնեն և պիտի թողուն որ գործէ նոր դահլիճը։

Եթէ ան առաջին քայլերուն իսկ յախուռն ընթացքի հետեւի, այն ատեն ընդվզում առաջ պիտի գայ և այն ատեն պիտի սկսին բարդութիւնները։

Առայժմ համբերութիւն կը քարոզէ չափաւոր մամուլը։

ԻՏԱԼ. ՕԴԱՆԱՒԵՐՈՒ ԿՈՂՄԷ ՀՐԿԻԶՈՒԱԾ ՀԱՐԱՐ ՔԱՂԱՔԸ

ԱՆԳԼԻԱ Կ'ՈՒԶԷ ԻՏԱԼԻՈՅ ՀԵՏ ԲԱԺՆԵԼ ԵԹՈՎՊԻԱՆ

Հապէշ կայսրը Ժընէվի մէջ պիտի պաշտպանէ իր երկրին իրաւունքը - Հակաիտալական ցոյցեր Ժընէվի մէջ - Ատիս Ապապայի դեսպանները կը մնան

ԼՈՆՏՈՆ 7.— Երէկ գիշեր Ատիս Ապապայի շրջակայքը հրացանաձգութիւններ պատահեցան որովհետեւ կայսերական պահակներուն մնացորդները այժմ յեղուզակներ դարձած են։ Այս վերջինները զինուած ըլլալով արդիական զէնքերով և հրետանիներով, բազմաթիւ աւարառութիւններ կը կատարեն վաճառականներու թաղամասին մէջ, կ'ըսէ իտալ. բանակներու մօտ գտնուող Ըէօթէրի թղթակիցը։ Երէկ գիշեր կը պատրաստուէի պատոյտ մը կատարել այն տեղերը, ուր հրացանաձգութիւններ տեղի կ'ունենային։ Հանդիպեցայ քամիոնի մը, որ լեցուն է իտալացի քարապինիէներով, որոնք քաղաքին մէջ ոստիկանի գործ կը տեսնեն։ Այս վերջինները խորհուրդ տուին չի չարունակել պտոյտս և զիս առին իրենց քամիոնին մէջ։ Անգլ. Ֆրանս. Գերման. և Իտալ. դեսպանատունները աւարառութենէ խուսարած միակ հաստատութիւններն են։

Ֆրանսական վարժարանը կողոպտուած և հրկիզուած է։

ՀՌՈՄ 7.— Մոսկուայի Սթէֆանի գործակալութեան թղթակիցը կը հաղորդէ որ զօր. Կրացիանիի ուժերը մտած են Ճիճիգա, նոյն պահուն երբ Մուսոլինի կը ծանուցանէր Ատիս Ապապայի գրաւումը։

Իտալացի զօրքերը՝ Ատիս Ապապա մտնելէն անմիջապէս վերջ առաջին գործերնին կ'ըլլայ հրդեհները մարել։

ՀԱՊԷՇ ԿԱՅՍՐԸ ԺԸՆԵՒ ՊԻՏԻ ՄԵԿՆԻ

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄ 7.—Ըէօյթէրի թղթակցէն.— Նէկիւսի ներկայացուցիչը յայտարարած է որ կայսրը մտադիր է միայն քանի մը օր մնալ Պաղեստին և ընտանիքը ապահով ձեռքերու մէջ թողուլէ յետոյ, իր դատը պաշտպանելու համար Ազգաժողովի մօտ, Եւրոպա պիտի երթայ։

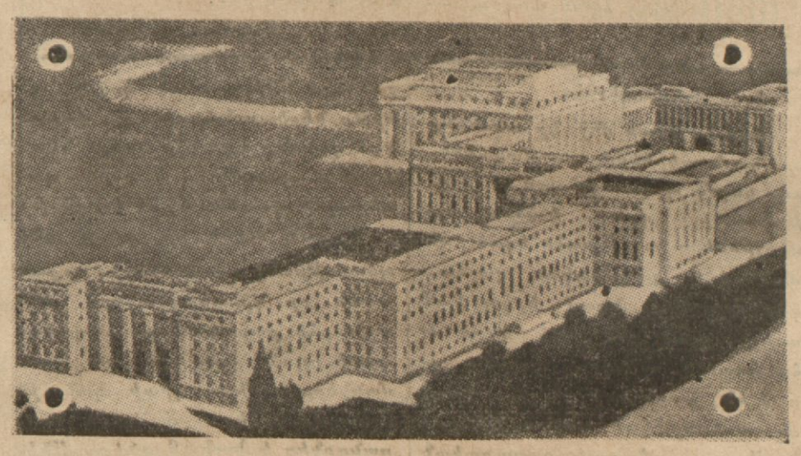

Ազգաժողովի շէնքը, ուր գումարում տեղի պիտի ունենայ Մայիս 11ին որուն մէջ է որ Հապէշ կայսրը պիտի պաշտպանէ իր երկրին իրաւունքը

ՀԱԿԱԻՏԱԼԱԿԱՆ ՑՈՅՑԵՐ ԺԸՆԵՒԻ ՄԷՋ

ԺԸՆԵՒ 7.— Ամիջապէս որ հասած է Ատիս Ապապայի գրաւման լուրը Իտալացիներու դէմ կարգ մը ցոյցեր կատարուած են։ Ընկերվարականներէն Նիքօլի նախագահութեան ներքեւ գտնուող Ժընեւի նահանգին դիւանագիտական դիւանը, արդիլած է որ Ատիս Ապապայի գրաւման հետեւանքով նահանգին մէջ բնակող իտալացիները դրօշ պարզեն։ Իտալ. հիւպատոս գնդապետ Սբէշել բողոքած է այս որոշման դէմ։

Զախակողմեան ցուցարարներ երէկ Ժընեւի իտալ. ակումբին առջեւ թշնամական ցոյցեր կատարած, պոռացած և հիւպատոսարան դացող հիւպատոսին ետեւէն ծաղրական բացագանչութիւններ արձակած են։

ԱՆԳԼԻԱ ԽԱԲԵՑ ԵԹՈՎՊԻԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ 7.—Խորհրդարանին պահպանողական երեսփոխան Ամէրի հետեւեալը ըսաւ.

— Սա պէտք է խոստովանիլ որ Անգլիա խաբած է Եթովպիան։

Սակայն այսօր պէտք է վերցուին պատիժները։ Միւս կողմէ պէտք է բարեկարգուի Ազգաժողովը։

Այս հաստատութիւնը ոչ թէ միջազգային պատերազմական դահլիճ մը՝ այլ պատասխանատուութեան քաղաքականութեան մը պէտք է յենու։

Ճափոն բարեկամ Սովիէթներու

ԹՕՔԻՕ 6.—Արտաքին նախարարը ճառի մը մէջ ըսաւ ի մէջ այլոց.—Ոչ Ճաբոն, ոչ ալ Մանչուրիա յարձակման ծրագիրներ չունին Ռուսիոյ դէմ և բանակցութիւնները կը կատարուին բարի դրացնութիւն հաստատելու համար։

ԱՏԻՍ ԱՊԱՊԱՅԻ ԴԵՍՊԱՆՆԵՐԸ ԿԸ ՄՆԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ 7.— Ըէօյթէրէ.— Անգլ. դեսպանէն անգլիոյ արտաքին նախարարութեան հասած հեռագրէ մը հասկցուած է թէ Մարաջխան Պատոյլիո դեսպաններուն հաւանութիւն յայտնած է որ օտար դեսպանները առ այժմ մնան Ատիս Ապապա։ Այլապէս Իտալիա իրաւունք ունի պահանջելու որ հեռանան նախկին հապէշ կառավարութեան օտար դեսպանները, սակայն այս իրաւունքը առ այժմ չէ ուզած գործածել։

Ամէն պարագայի եթէ նոյնիսկ հեռանան օտար դեսպանները, անգլ. հիւպատոսը պիտի մնայ Ատիս Ապապա։ Պաշտօնապէս կը հերքուի այն լուրը թէ հապէշ խնդրոյն մասին կարծիքի փոխանակութիւններ տեղի ունեցած են Անգլիոյ և Իտալիոյ միջեւ։ Լոնտոնի մէջ ընդհանրապէս այն համոզումը կը տիրէ որ՝ պէտք է Իտալիոյ կողմէ կատարուի առաջին ձեռնարկը լուծելու համար Ատիս Ապապայի գրաւումով ծնունդ առած կարգ մը ժուարին հարցեր։

ԼՈՆՏՈՆ 7.—Վէրնըն Պարթլէթ «Նիուզ Քրոնիքլ»ի մէջ հետեւեալը կը գրէ.—

Կը հասկցուի որ դահլիճի անդամներէն զօրաւոր խմբակ մը, կողմակից է որ 1906ի Անգլիոյ, Ֆրանսայի և Իտալիոյ միջեւ կնքուած դաշնագրին հիման վրայ, Եթովպիա բաժնուի Իտալիոյ հետ։

Իսկ, առանց վերջնական հրահանգ ստացած ըլլալու և իրազեկ դառնալու միւս պետութեանց բռնելիք ընթացքին, Ժընեւ պիտի մեկնի։ Հետեւաբար չաբաթ օր Ժընեւի մէջ կատարուելիք չէզոք պետութեանց համաժողովը մեծ կարեւորութիւն կը ստանայ։ Այս խմբա՛ն է որ անց-

(Շարունակութիւնը կարդալ Գ. էջ)

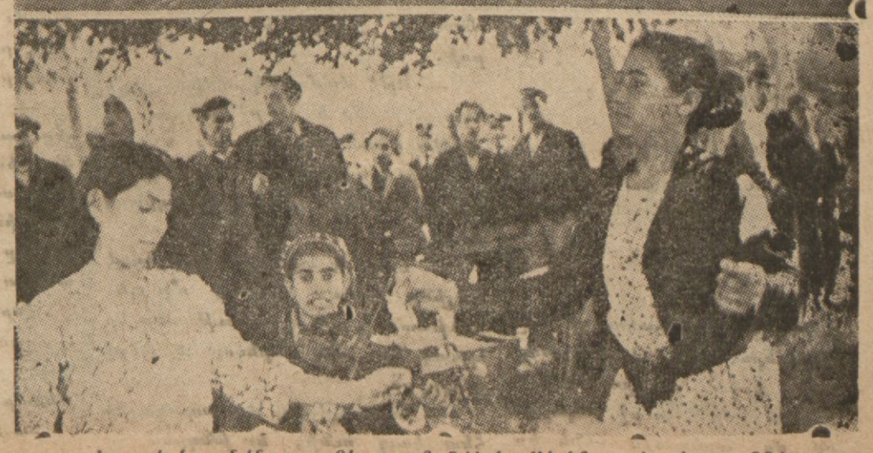

Խրտրէզի տօնին օրը Քեաղրտհանէէ եւ Սիլիհտարէ տեսարաններ

ՄԻՋԱԶԳ. ԽԱՂԱՂՈՒԹԵԱՆ ԱՐԳԵԼՔՆԵՐԸ

Միջազգային խաղաղութիւնը մարդկութեան մեծագոյն օրհնութիւնն է. անո՛ր չնորհիւ միայն մարդիկ կրնան վայելել հանգստութիւն և երջանկութիւն, ինչ որ կեանքի նպատակն է արդէն։ Խաղաղութիւնը կեանքի բնականոն վիճակն է. անո՛ր իշխանութեան տակ միայն կը ծլին ու կը ծաղկին տաղանդներն ու հանճարները։ Պատմութեան ոսկեդարերը խաղաղութեան շրջաններ եղած են։

Ուրախաւոյթ պարագայ մըն է որ մարդիկ սկսած են ըմբռնել խաղաղութեան կարեւորութիւնը, և գլխէն բոլոր քաղաքակիրթ երկիրներու մէջ խաղաղասիրական կազմակերպութիւններ յառաջ եկած են, և այդ ուղղութեամբ զօրաւոր բրօբականտ կը մղուի խօսքով ու գրիչով։ Եկեղեցիներն ալ՝ մանաւանդ Ամերիկայի մէջ՝ միացած են այդ շարժումին և բացասական զիրք բռնած պատերազմի հանդէպ։

Պետութիւնները սակայն տակաւին հաշտուած չեն երեւիր խաղաղութեան գաղափարին հետ։ Բոլոր դիւանագէտներն ալ կը սիրեն խաղաղութեան մասին խօսիլ, բայց պատերազմի մասին չեն ուզեր խորհիլ։ Ահա թէ ինչո՛ւ, հակառակ Ազգաժողովի բոլոր ճիգերուն, միջազգային խաղաղութիւնը տակաւին ցանկալի երազ մը կը մնայ։

Ներկայիս կ'ուզենք համառօտ ակնարկ մը նետել խաղաղութեան արգելքներուն վրայ։

1,— Կայսերապաշտութիւն

Այս բառով պիտի հասկնանք պետութեան մը իր իշխանութիւնը կամ ազդեցութիւնը ուրիշ ազգերու վրայ տարածելու ճիգը կամ քաղաքականութիւնը։ Եւ ասիկա միջազգային խաղաղութեան մեծագոյն արգելքն է։ Անցեալին մէջ Փորթուկալ, Սպանիա, Հոլանտա, Անգլիա և Ֆրանսա յաջողած են իրենց իշխանութիւնը տարածել ընդարձակ երկիրներու վրայ։ Ժամանակ մը գրեթէ ամբողջ Ամերիկա Փորթուկալի և Սպանիոյ կը պատկանէր, ոսկայն Ամերիկացիները յաջողեցան իրենց անկախութիւնը ձեռք բերել երկար պայքարներէ վերջ։ Անգլիա և Ֆրանսա տակաւին կը պահեն իրենց ընդարձակ կայսրութիւնները, և ատիկա բիրտ ոյժի չնորհիւ միայն։ Վերջին տեսնենք՝ մանաւանդ մեծ պատերազմէ վերջ չատ հպատակ ազգեր արթնցած են և ա՛լ չեն ուզեր ուրիշներու հպատակիլ և շահագործուիլ։ Անոնք յաճախ կը բողոքեն և կ'ապստամբին իրենց տիրապետողներուն դէմ։ Գերիշխան ազգերն ալ ի հարկէ չեն ուզեր կամովին հրաժարիլ իրենց կայսրութիւններէն։ Անոնք նիւթական և տնտեսական շահ ունին իրենց գաղութներէն, թեւարկութիւններէն և հոգատարութիւններէն։ Եւ գիւանագիտութեան մէջ անտեսական շահը կը գերազանցէ ուրիշ ամէն նկատում։

Այսպէս, կայսերապաշտութիւնը քանի ոյժով հպատակեցուցած է շատ մը ժողովուրդներ, որոնք ամբիծ կ'ապատեն իրենց շղթաները փչրելու և անկախութիւն ձեռք բերելու։ Տիրապետող ազգերն ալ իրենց շահուն համար կը յամառին խուլ ձեւանալ բողոքներու հանդէպ, և ստիպուած տարիէ տարի կ'աւելցնեն իրենց սպառազինութիւնը։ Եւ ասիկա խաղաղութեան մեծ սպառնալիք մըն է։

2.— Ազգայնականութիւն կամ Ցեղապաշտութիւն

Ազգայնականութիւնը ազգի մը չափազանց պաշտումն է իր ցեղային ոգին, գերագասելով զայն ուրիշ ամէն բանի։ Ազգայնականութիւնը տարբեր է ազգասիրութենէ, առաջինը մոլութիւն մըն է, վերջինը՝ առաքինութիւն մը։ Ազգայնականը կը մտածէ թէ իր ազգը աշխարհի է՛ն ազնիւ, է՛ն ուրախինի և է՛ն օժտուած ազգն է, և իր լեզուն աշխարհի է՛ն քաղցր և է՛ն ընդարձակ լեզուն է։ Ազգասէրը իրատեսի աչքով կը դիտէ թէ՛ իր ազգը և թէ՛ ուրիշ ազգեր։

Ներկայիս ազգայնական կամ ցեղապաշտ ոգին ի յայտ եկած է մանաւանդ Իտալիոյ և Գերմանիոյ մէջ։ Մուսոլինի իր կարգին կը յայտարարէ թէ Իտալացիները հռոմէական կայսրութեան ժառանգորդներն են և թէ ինք կոչուած է այդ կայսրութիւնը վերահաստատելու։ Հիթլէր ալ կը յայտարարէ թէ Գերմանները արիական ցեղին էն ազնիւ տերունդն են, և թէ ուրիշ ազգեր չեն կրնար բաղդատուիլ իրենց հետ։

Այսպէս. ազգայնականութիւնը մեծ ազգերու մէջ դարձած է տեսակ մը մեծամոլութիւն, որով անոնք կը սնանին և կը յոխորտան ուրիշներու վրայ։ Փոքր ազգերու մէջ ալ ան ուրիշ կերպ չեչտուած է։ Փոքր ազգերը կը ճգնին իրենց ինքնուրոյնութիւնը պահել՝ ամէն միջոցի դիմելով։ Հպատակ ազգերն ալ կ'ուզեն իրենց լուծը թօթափել և անկախութիւն ձեռք բերել։ Այս կարգէն են Սուրիա, Իրաք, Եգիպտոս, Հնդկաստան, և ն.։ Այս ազգերը արեւու տակ ազատ ապրելու իրաւունք կ'ուզեն, և պիտի չարունակեն վրդովել աշխարհի խաղաղութիւնը մինչեւ որ այդ իրաւունքին տիրանան։ Բնական է որ ամէն ազգ իրաւունք ունի իր ճակատագրին տէրը դառնալու։

3.— Վախը կամ Կասկածը

Շատ ցաւալի իրողութիւն մըն է որ պատմութեան ընթացքին ազգերը թշնամական արարքներու պատճառաւ կորսնցուցած են իրարու վստահութիւնը։ Ո՛չ մէկ ազգ ուրիշի վրայ վստահութիւն ունի, որքան ալ «բարեկամական» դաշինքներով կապուած ըլլայ անոր հետ։ Բոլոր պետութիւններու քաղաքականութիւնն այս է եղած և է տակաւին, այսինքն խաղաղութեան վրայ ճառել բայց պատերազմի պատրաստուիլ։ Ասոր համար է որ ամէն պետութիւն, որքան ալ խաղաղասէր ըլլայ, «վաղուոյը չոր և սուրը փայլուն» կը պահէ միշտ։ Ամէն պետութիւն կը կասկածի իր դրացիէն և կը վախնայ թէ օր մը կրնայ յանկարծակիի գալ և յարձակումի ենթարկուիլ։ Ֆրանսա կը վախնայ Գերմանիոյ փոխ-վրէժէն, Ճաբոն կը վախնայ Ամերիկայի նաւատորմէն, Լեհաստան կը վախնայ Գերմանիայէն և Ռուսիայէն։ Պալքանեան պետութիւնները իրարու խեթիւ կը նային։ Ահա թէ ինչո՛ւ ո՛չ մէկ ազգ զինաթափուիլ կ'ուզէ, և պատերազմի կը պատրաստուի թէեւ կըրնայ խաղաղութեան ցանկալ։

ՄԱՅՐԱՊԵՏՆԵՐՆ ՈՒԽՏԱՒՈՐ

Ստորեւ կուտանք այն ողանաւոր-գրութիւնը, զոր կարդացած է որբուհի մը, Գալֆեանի երկու մայրապետներուն Երուսաղէմ ուխտագնացութենէ վերադարձին առթիւ, որբանոցին մէջ սարքուած ներքին հանդիսութեան մը ընթացքին։

Ա.

Երկրբպագող դո՛ւն Տիրակոխ սուրբ Վայրին,
Ընծայաբեր Բեթղեհեմի մութ այրին,
Կընդուղ հաղած՝ լուսաժպիտ, լուսերես,
Մա՛յր, Սիոնէն մեզ օրհնութիւն կը բերես։

Մա՛յր, Սիոնէն մեզ օրհնութիւն կը բերես.
Աղօթքին տեղ, զոր դուն տարիր որբերէս,
Լոյս կը բերես սուրբ Յարութեան տաճարէն,
Ուր դըպիրներն, դեռ Հին Ուխտէն կը ճառեն։

Ուր դըպիրներն, դեռ Հին Ուխտէն կը ճառեն,
Ու կը խաչեն Ճըշմարտութեան Մարգարէն,
Յիսուս Ձաղկեց Փարիսեցին երկերես,
Մա՛յր, Սաղիմէն մեզի չընորհ կը բերես։

Մա՛յր, Սաղիմէն մեզի չընորհ կը բերես,
Համբոյրին տեղ, զոր դուն տարիր որբերէս
Համբո՛յր հողին, համբո՛յր ջուրին, ու քարին,
Ուր խօսեցաւ Յիսուս Առակն Քանքարին։

Ո՛ւր խօսեցաւ Յիսուս Առակն Քանքարին,
Մերժեց Նըւէրն կըծծի ու ոչխար Թանգարին,
Այցելեցի՛ր ուխտավայրն Նոր ու հին,
Ուխտաւորի օրհնեալ ցուպը ի ձեռին։

Բ.

Ուխտաւորի օրհնեալ ցուպը ի ձեռին,
Երկու Քոյրերդ մէկտեղ ըրիք ուխտն ձերին,
Տէրն ընդունի ձեր երկուքին ուխտն, աւանդ,
Բի՛ւր երանի՛ ուխտաւոր ուխտաւորուդ։

Բի՛ւր երանի՛ ուխտաւորուդ սըրտեռանդ
Դաշտէ ի դաշտ, ձորէ ի ձոր արգաւանդ,
Հասաք մինչեւ Լիբանանու ըստորոտ,
Ուր մերթ հընչեց Եղիայի ձայնն որոտ։

Ո՛ւր մերթ հընչեց Եղիայի ձայնն, որոտ,
Յարոյց մեռելն, բուժեց հիւանդն, ու բորոտ,
Քայլ մը անդին Անթիլիասն ալ տեսաք.
Միւռոնօրհնէքն ծաղիկներու բիւր տեսակ։

Միւռոնօրհնէքն ծաղիկներու բիւր տեսակ,
Կատարեցին զոյգ Օծեալներն ալեպսակ,
Ու ձեր տարած իղձին փոխան ջինջ ու կոյս,
Մեր մատուռին բերիք միւռոն սըրբալոյս։

Գ.

Մեր մատուռին բերիք միւռոն սըրբալոյս,
Միւռոն, համակ աղօթք, արցունք, ծաղիկ, բոյս.
Այն արժանի վարձը եղաւ ձեր ուխտին,
Լրումն եղաւ ձեր կուսական կարօտին։

Լրումն եղաւ ձեր կուսական կարօտին,
... Խունկ ու միւռոն ձեր կընդուզէն կը հոտին՝
Մենք ըզգըլխած այդ բուրումէն Տիրահաճ,
Կուգանք Մա՛յր, Քո՛յր՝ համբուրելու ձեր սուրբ աջ,

Կուգանք Մա՛յր, Քո՛յր՝ համբուրելու ձեր սուրբ աջ,
Եւ մաղթել որ, որպէս հովիւ արթուն, քաջ,
Գալֆեանը, և որբերուս երանի հէք.
Տիրոջ աջին տակ անսասան միշտ պահէք...

ՄԵԼՔՈՆ ԱՍԱՏՈՒՐ

4.— Դաւանագիրներ

Պատմութեան մէջ կը տեսնենք որ դաշնագիրները յաղթականներու կողմէ պարտադրուած են յաղթուողներու վրայ, ի վնաս այս վերջիններուն։ Այսպէս եղած են մանաւանդ քաղաքական դաշնագիրները։ Քիչ անգամ երկու կամ աւելի ազգեր քով քովի եկած և հաւասար գետնի վրայ դաշինք կըռած են, բացառութիւն են կարգ մը առեւտրական դաշնագիրները։

Այս պատճառաւ քաղաքական դաշնագիրները անիրաւութեան և անարդարութեան մարմնացում են յաճախ։ Զօրաւորը պարտադրած է դանոնք առանց նկատի առնելու տկարին շահը և տկարն ալ վախի և ստիպումի տակ առորագրած զանոնք։ Անիրաւուած կողմը ատիթը ներկայանալուն չէ վարանած զանոնք «քուրջի կտոր» նկատելու և պատռելու, և ասիկա պատերազմի պատճառ եղած է յաճախ։

Որքան ատեն որ սուրը գծէ պետութեանց սահմանները, որքան ատեն որ դիւանագէտները գծեն աշխարհի քարտէսները, անպակաս պիտի ըլլան արուեստական սահմանները և միշտ պիտի գտնուին Ազգաս-Լօրէններ, Տանցիգի Ներբանցքներ և Ներիսեանքներ։ Անիրաւուած կողմերը միշտ պիտի յուզեն դաշնագիրներու սրբագրութեան հարցը։

Ահաւասիկ ասոնք են միջազգային խաղաղութեան գլխաւոր արգելքները։ (Կ.)

ՁԵՆՈՎԱՅԻ ՀԱՅԿ. ՎԱՆՔԷՆ

ԳՈՂՅՈՒԱԾ ՄԱՍՈՒՆԵՔՆԵՐԸ

Ֆրանսայի պատմաբան Ժան ա'Օթէօն կը յիշէ հետեւեալ գրուագը Ճենովայի Հայերու մասին.—

Երբ Ֆրանսայի թագաւորը Ճենովայի վրայ կ'արշաւէ, անոր հետ կը գտնուէր նաև Սանսի արքեպիսկոպոս Սալազար, ոսքէն մինչեւ գլուխը զինուած։ Ճենովայի գրաւումէն յետոյ, գողեր կը մտնեն Հայերու վանքը, և կը գողնան Ս. Բարթողիմէոսի ոսքը և պատանքը, երկու մասունքները, որոնց վրայ կը գուրգուրար Ճենովայի ժողովուրդը։

Երբ կը հասատատուի որ արքեպիսկոպոսը կաւոր գումարով մը գնած և Փարիզ ղրկած է մասունքները, Ճենովայի Հայերը Լուի ԺԲ. թագաւորէն կը խնդրեն վերադարձնել զանոնք։ Թագաւորը կ'ընդունի և հայկական պատուիրակութիւն մը, 20 Ապրիլ 1509ին Փարիզ կ'երթայ ու կը բերէ մասունքները և կը զետեղէ հայկ. վանքին մէջ, մեծ հանդիսաւորութեամբ։ Միայն սրբարանին համար եօթը բանալի կը չինուին և իւրաքանչիւրը մէկ մէկ անձի կը յանձնեն, նոր գողութեան տեղի չտալու համար։

ՆԿԱՐԻՉ ՍԵՒՐՈՒԿԵԱՆ

ՄԻՇՏ ԿԸ ԳՆԱՀԱՏՈՒԻ ՕՏԱՐՆԵՐԷ

Իրանահայ ծանօթ նկարիչ Սերուկեան, որուն Մարտին Պերլինի մէջ բացած նկարահանդէսին մասին գերման մամուլի գնահատանքը տուած էինք մեր Մարտ 31ի թիւին մէջ, Պերլինէ յետոյ գացած էր Պրիւսէլ, ուր ևս շացած է իր նկարահանդէսը իրան դեսպանին հովանաւորութեամբ։ Այս առթիւ Թեհրանի պետ նախկին դեսպանը, այժմ պաշտօնատար Պելժիոյ արտաքին նախարարութեան մէջ, գընահատելով հայ նկարիչին աշխատանքները, յայտարարած է.—

«Ձեր արտադրութիւնները անդամ մը եւս կ'ապացուցանեն հայ ազգին ստեղծագործութիւնը և մըշակոյթի բարձրութիւնը, թէ անցեալի և թէ ներկայի։ Ձեր ազգը և մանաւորապէս Պրիւսէլի գաղութը, այս առթիւ եւս հպարտ պէտք է զգայ ինքզինքը»։

«Էնտէփանտանս Պելժ»ի գեղարուեստական գժուարահաճ քննադատը կը գրէ. — Դաւրիչի երեւակայական ուժը բնածին է, իսկ վրձինը շատ հմուտ։

Կարմիր Խաչի նախագահ Տիկ. Արմենուհի Մարբեան, քանիցս այցելելով բարոյապէս քաջալերած է զայն. գնած է Դաւրիչի շատ գեղեցիկ երկերէն քանի մը հատ։ Սեւրուկեան Ապրիլ 27ին մեկնած է Լոնտոն, ուր պիտի ցուցադրէ տասնեակ տարիներու աշխատանքի արդիւնքը, իրանեան դեսպանին հովանաւորութեան տակ։

ԱՅԽԱՐՀԻ

ԱՄԵՆԱՄԵԾ ԿԱՄՈՒՐՋԸ

Քոփենհակէն կը հեռակրէն թէ կառավարութիւնը ընդունեց նախագիծը հսկայ կամուրջի մը, որ պիտի կառուցուի Էրէզունտ նեղուցին վրայ և պիտի միացնէ Քոբենհակը (Տանիմարքա), և Մալմէն (Շուէտ)։

ՊԷՅՕՂԼՈՒԻ ԹԱՂ. ԽՈՐՈՒՐԴԻ

ՍՈՒԵՂԾՈՒԱԾԸ ԿԸ ՇԱՐՈՒՆԱԿՈՒԻ ԿԱԶՄԱԼՈՒԾՈՒԱԾ Է ԹԷ ՈՉ

Պէյօղլուի Թաղ. Խորհուրդի անդամներուն հրաժարելուն վրայ, ինչպէս յայտնի է, Վարչութիւնը կազմալուծուած նկատելով յիշեալ մարմինը, թաղին քարոզիչին գրած էր որ հրաւիրէ բոլոր անդամները որպէս զի ընտրողական մարմին մը կազմելով նոր ընտրութեան ձեռնարկուի։ Երբ այս էր ընդունուած և պարզուած կացութիւնը, կազմալուծուած Թաղ. Խորհուրդի «ջոջ հրաժարեալ» անդամներէն Պ. Պ. Մ. Իւթիւճեան և Լ. Սուրէնեան ներկայացած են Վարչութեան վերջին նիստին, ի՛նչ ինչ բացատրութիւններով յայտնած են թէ պիտի է Խորհուրդի մասին տրուած կազմալուծման որոշումը և աւելցուցած թէ, քանի որ իրենք, չորս հոգի, չեն հրաժարած ու չպիտի հրաժարին, պէտք է եռապատիկացանկէն նոր անդամներով և իրենցմով ամբողջացնել Խորհուրդին կազմը։

Վարչութիւնը, լսելէ յետոյ յիշեալները, փափաք յայտնած է որ անոնք գրաւոր կերպով ներկայացնեն իրենց բացատրները, որպէս զի յառաջիկայ նիստին ուսումնասիրեն զանոնք։

ԱՅԼ ՏԵՍԱՐԱՆ.—

Վարչութեան ծանօթ յանձնաբարութեան համաձայն, Պէյօղլուի քարոզիչ Ասլանեան Արքպ. նոր խորհրդ օր նիստի հրաւիրած Թաղ. Պէյօղլուի կազմալուծուած Թաղ. Խորհուրդի ութը անդամները, որոնք բոլորն ալ պատասխանած էին, նոյնպէս Թաղ. Խորհուրդէն նախապէս հրաժարած Պ. Արամ Ասլան, առանց հրաւէր ստացած ըլլալուն, ինչ որ խոր զարմանք պատճառած է ներկաներուն, որոնցմէ ոմանք Պ. Յ. Քէչէճեան միայն կը մարձակի հարց տալ թէ Ասլանեան արքեպսկ. հրաւիրա՞ծ է զայն։ «Ո՛չ» կը պատասխանէ քարոզիչը։ Պ. Քէչէճեան կը յայտնէ թէ գիտցած մը կայ անոր ներկայութեանը մէջ։ Ասոր վրայ բանավէճ մը կը ծագի։

Պ. Ա. Ասլան կ'ըսէ թէ ո՛չ մէկու մը դրդումով, այլ ինքնաբերաբար եկած է, հետեւելով հրաժարեալ անդամներու օրինակին, քանի որ ինք ալ հրաժարական մըն է, առանց անդրադառնալու սակայն թէ այս հասարակութիւնը տեղի կ'ունենար մանաւանդ հրաւէրով, որմէ իրեն չէր կոչուած։

Երբ Պ. Քէչէճեան գիտել տուաւ «Բայց դատի մէջ ենք հետ», «Ատիկա տարբեր խնդիր է» կը պատասխանէ Պ. Ա. Ասլան։

Ասոր վրայ թէեւ Պ. Քէչէճեան կ'ուզէ հեռանալ, բայց իր ընկերներուն պնդումին վրայ կը մնայ։

Յետոյ Տօքթ. Անտրէ կ'առաջարկէ նկատի ունենալ վարչութեան պաշտօնագիրը, որ կը հաստատէր ընտրողական մարմինի կազմութիւնը։ Այս առթիւ փոխնակ խորհրդակցութիւն կատարուեցաւ ինչպէս նաեւ ընտրութիւններու։ Յետոյ բոլոր ասոնք կը զարդարուին պարզ կան հիրարկածներով։

(Շարք.)

«ԱՐԵՒԵԼՔ»ի ԹԵՐԹՕՆԸ — ԹԻՒ 13 —

ՐԷՃԱՏ ՆՈՒՐԻ

ԻՐԻԿՈՒԱՆ ԱՐԵՒԸ

Թարգմ. Գ. ՀՐԱՆՏ

Ա. ՄԱՍ

Իսկ հօրեղբայրս ձեռքը չարժելով.

— Օն, Նազմի, գնա՛ խաղայ տղաս... լուրջ հարցերու մասին խօսակցելու տարիքը չես հասեր տակաւին, կ'ըսէր։

IV

Ամառնային արձակուրդի մը վերջին օրերուն էր, վարժարանը աւարտելու երկու տարիս մնացած էր։ Իրիկուն մը, լուրջ կերպարանքով մը հօրեղբօրս սենեակը մտայ և խօսքս անոր ուղղելով ըսի.

— Եթէ ժամանակ ունիս քեզի հետ կարեւոր և լուրջ խնդրոյ մը մասին տեսակցիլ կ'ուզեմ։

Անիկա այլեւս յոյսը կտրած էր ինձմէ, ուստի կասկածոտ ժպիտով մը.

— Հրամմէ տղաս, եկուր նստէ նայինք, ըսաւ, արդեօք ո՞ր պետութեան քաղաքականութեանը կը պատկանի այդ կարեւոր և լուրջ խնդիրը։

— Նկատելով որ իմ ապագայիս հետ կապ ունի, կը խնդրեմ որ հօրեղբայր դուն ալ լուրջ ըլլաս։

Հօրեղբայրս սեղանին առջեւ ձէլալէտտին Ռումիին «Մէնդէլի»ն կը կարդար։ Շփոթութենէն ակնոցը գետինը ինկաւ, գիրքը գոցեց եւ առանց բան մը ա՛ասանելու սկսաւ դիտել զիս։

— Որոշումս տուի, հօրեղբայր, յարեցի, այս տարի ալ Կալաթա Սարայ չպիտի երթամ, Դ.-ը կարգը աւարտող աշակերտները Պատերազմ. վարժարան կ'ընդունուին... հոն պիտի յաճախեմ, զինուոր պիտի ըլլամ։

Հօրեղբայրս տակաւին չէր հաւատար գործին լրջութեան։

— Զինուո՞ր պիտի ըլլաս, գոչեց, ա՞յս ուրկէ եկաւ, մինչեւ հիմա չփափաքած տպարէզդ չմնաց, բանաստեղծութենէ մինչեւ հոգիտութիւն, միայն զինուորականութիւնը մոռցած էիր, փառք Տիրոջ անիկա ալ կատարեալ եղաւ։

Հօրեղբայրս թեթեւ, չփացած պատասխան մը կ'ստանէր բայց ես նոյն լրջութեամբ և անդորրութեամբ յարեցի.

— Թերեւս ինձի վերապահուած մասայ և խօսքս անոր ուղղելով ըսի.

— Եթէ ժամանակ ունիս քեզի հետ կարեւոր և լուրջ խնդրոյ մը մասին տեսակցիլ կ'ուզեմ։

Անիկա այլեւս յոյսը կտրած էր ինձմէ, ուստի կասկածոտ ժպիտով մը.

— Հրամմէ տղաս, եկուր նստէ նայինք, ըսաւ, արդեօք ո՞ր պետութեան քաղաքականութեանը կը պատկանի այդ կարեւոր և լուրջ խնդիրը։

— Նկատելով որ իմ ապագայիս հետ կապ ունի, կը խնդրեմ որ ապարէզը այս ըլլալուն համար ամենէն վերջին ձգեցի զայն... որոշումս վճռական է հօրեղբա՛յր... կամ զինուորական պիտի ըլլամ և կամ ո՛չ մէկ բան... Կալաթա Սարայ չեմ երթար այս տարի։

Հօրեղբօրս ձեռքերը սկսան դողդղալ։

— Այս ուրկէ եկաւ, մրմնջեց։

— Երկար ժամանակէ ի վեր կը խորհէի, կ'որոնէի, կը վարանէի, բայց ի վերջոյ որոշումս տուի թէ՝ զինուորականութենէ տարբեր ասպարէզի մը մէջ չպիտի յաջողիմ։ Չեմ գիտեր, ուշադրութիւն ըրի՞ր բնաւ, ատենէ մը ի վեր կարդալու փափաք մը տարուած էի, ընթերցումը ինձի համար ժամանցէ մը աւելի, պարզապէս ունակութիւն եղաւ, ընթերցանութեան համար, զասերս և մանաւանդ անոնցմէ աւելի նախընտրած հաճոյքներս կ'անտեսէի... նոյն իսկ, հօրեղբայր խորհած էի խմբագիր ըլլար, սակայն երկար քննութենէ մը անցուցի ինքզինքս և համոզուեցայ որ ինձի բաւարարութիւն չպիտի տայ միայն խորհիլը և ուղեղային աշխատութիւնը, կարիքը կ'զգամ ջանքի, չարաչար աշխատանքի, պայքարի...։ Խորհէ, երեւակայէ անգամ մը հօրեղբայր, պատերազմի մը դաշտը, կամ պարզապէս յելուզակներու հետ բաղխում մը, այնպէս կը կարծեմ թէ մարդ միայն այս վտանգաւոր արկածախնդրութիւններուն մէջ պիտի կրնայ գըտնել կեանքի հաճոյքը...։

Այս խօսքերը այնքան խանդավառութեամբ կ'ըսէի որ ամբողջ վառութեամբ կ'ըսէի որ ամբողջ զգայագիրկ վիճակ մը առած.

— Տղաս դուն նորէն երեւակայութիւններէ կը տարուիս, կ'ըսէր, քու խորհած այդ զինուորականութիւնդ կը պատկանի Նաբոլէոնի չրջանին նման արտասովոր ժամանակներու զինուորականութեան... կարծեմ թէ դուն Նափոլէոնի կեանքին և կամ այդ տեսակի վէպեր կը կարդաս։

Հօրեղբայրս մարգարէացած էր, արդարեւ խենթի մը պէս կը սիրէի Նափոլէոնի, ասպետական և մանաւանդ ձարական Ռուսիոյ ազնուականներու արկածախնդրական վէպերը։ Քաղաքական և լեգատներ, յեղափոխական և չրջական գէպքերով լի զինուորական կեանք մը... մթին գաղտնի ծուկ անկիւններ գաղտնի վերքոյթներ... մեծ օրերու մեծ նուանգներ... օրեր տեւող մեծ տերազմներ... մութին, ցեխոտ մրրիկին մէջ, զիրար չտեսնող դիրկընդխառն կռիւներ... հանջներու, փախուստներու կերներ... յաղթանակի գիշերներ... կէս գիշերին... մութ բրիզոններուն մէջ բացավառող քանի քաղաքներուն վրայ սարսռելի սարձակումներ, յաղթական մուտքեր...։ Հօրեղբօրս գուշակեցին պէսներեւակայութիւնս ապրիլ էր միայն այս արտասովոր ծախնդրութիւններով։ Յետոյ բոլոր ասոնք կը զարդարէի զանազան սիրարկածներով։

(Շար.)

Պալքանեան Խորհուրդը ցրուեցաւ

ԱՊԱՆԻԱ ՈՂ-ՊԱԼՔԱՆԵԱՆ ՊԵՏՈՒԹԻՒՆ ՊԻՏԻ ՆԿԱՏՈՒԻ

ՊԵԼԿՐԱԴ 6.—Պալքանեան Խորհուրդը այսօր ժամը 14ին ցրուեցաւ։ Անդրկիսին նիստին օրակարգին վրայ գտնուող ամէնէն կարեւոր խնդիրն էր Հելլէններուն ցոյց տուած վերապահութիւնները հանդէպ Պալքանեան Ուխտին զինուոր. մասին։ Ցունաստան իր աշխարհագրական դիրքին բերումով, կ'ուզէ չէզոք մնալ ոչ պալքանեան պետութեան մը գործուելիք յարձակման պարագային։ Այս պատճառով, հինգ յօդուածներէ բաղկացեալ նոր Պալքանեան Ուխտ մը պատրաստուած է, 4 պետութեանց պատուիրակներուն կողմէ ստորագրուած այս ուխտին գլխաւոր կէտերը հետեւեալներն են.—

1.—Նկատի առնելով Ցունաստանի մասնաւոր դիրքը, պալքանեան պետութիւնները հրաժարած են Ցունաստանէն Պալքաններէ դուրս յանձնառութիւն մը պահանջելէ։ Այս խնդրին թէ՛ Եուկոսլաւիա և թէ Պուլկարիա տարբերած են։ Սակայն արտաքին գործավար Բիւշտիւ Արասի միջնորդութեամբ այս խնդիրը Ցունաստանի ի նպաստ լուծում մը ստացած է։

2.—Ալպանիա, Մարտ 19ին Իտալիոյ հետ կնքած դաշնագրէն յետոյ այլ ևս ոչ պալքանեան պետութիւն մը պիտի նկատուի։

3.—Ցունաստանի Պալքաններէ դուրս յանձնառութիւնները պիտի սահմանափակուին Ազգաժողովի ուխտին սահմաններուն ներքեւ։ Այսինքն պալքանեան պետութեանց վրայ Պալքաններէ դուրս գործուած յարձակման պարագային, Ցունաստան պիտի կատարէ այն յանձնառութիւնները, որ պիտի կատարէր ուրիշ պետութեան յարձակումի ենթարկուած պարագային։

4.—Պալքանեան համաձայնութեան նպատակը ինչպէս բացորոշակի կ'ըսուի հրատարակուած պաշտօնական զեկոյցին մէջ, ապահովելէ պահպանները գոյավիճակին պահպանումը, և ոչ թէ դաշնագրերուն պահպանումը։ Այս կէտը կը վերաբերի նեղուցներու խնդրոյն։ Այս կերպով Պալքանեան Համաձայնութիւնը հաւաքաբար ընդունած կ'ըլլայ նեղուցներու վերապինման թրքական թէզը։ Այս յօդուածը, միեւնոյն ատեն պալքանեան պետութեանց ալ պիտի գործադրուի ինչպէս Պուլկարիոյ հանդէպ։

5.—Կատարեալ համաձայնութեամբ ընդունուած այս հիմերը, ի զօրու պիտի ըլլան որքան ատեն որ չարունակէ Պալքանեան ուխտը։

Ասոնցմէ զատ Պուլկարիա զինման հարցը և Պալքանեան պետութիւնները շահագրգռող միւս խնդիրները վստահութեան կատարեալ մթնոլորտի մը մէջ լուծուած են։

Խորհուրդը առաջիկայ Սեպտեմբերին Ժընեւի մէջ, յետոյ Աթէնքի մէջ, պիտի գումարուի։

ՊՐԻԶՏԻ ԱՐԱՍ ՓԱՐԻԶ ՄԵԿՆԵՑԱՒ

ՊԵԼԿՐԱԴ 6.— Արտաքին գործավար Թ. Բիւշտիւ Արաս ժամը 20,45ին Փարիզ մեկնեցաւ։ Գործավարը մեկնելէ առաջ յայտարարեց որ Փարիզի հակացողութեան ոգիով քննուած են պալքաններըչա հարցերը։ Գործավարը պատասխանելով՝ «վրէմէ»ի խմբագրին այն թէ հարցման մասնակցուած էք որ պիտի չարունակէ խաղաղութիւնը, ըսած է.

— Հաստատ հաւատք մը ունիմ մարդոց մանաւանդ եւրոպացի վարիչներուն ողջմտութեան վրայ։ Սակայն ալ աւելի կը հաւատամ մեզի, մեր ուժին։ Այս վստահութիւնը գլխաւոր պատճառն է այն յոռետեսութեան որ կը տածեմ հանդէպ յուսալ քիչ երեւցող դէպքերու։

ԻՏԱԼԵԻՀԱՊԷՆ ՎԷՃԸ

(Շար. Ա. էջէն)

եալ ամիս պահանջեց պատիժներուն պահպանումը և ներկայիս ալ հաւանական է որ որոշում մը տրուի։

ԱՏԻՍ ԱՊԱՊԱ 6. Մարաջախտ Պատոյլիո, երէկ գիշեր այստեղ հրատարակած է ժողովուրդին ուղղուած կոչ մը, որու մէջ կ'ըսուի։—

Եթովպիացիներ, Իտալիոյ թագաւորին զօրաւոր բանակները այսօր Ատիս Ապապա մտած են։ Կեանքը [illegible] իր բնականոն ընթացքը կը վերստանայ քաղաքներու և գիւղերու մէջ։ Ոչինչ պիտի կատարուի հանդէպ անոնց՝ որոնք պիտի յանձնեն իրենց զէնքերը և պիտի վերըսկսին աշխատելու խաղաղ. եռագոյնին ստուերին ներքեւ, ուր հապէշ ժողովուրդները պիտի գտնեն խաղաղութիւն, արդարութիւն և առատութիւն։ Այս կոչը խմբագրուած է իտալերէն և հապէշերէն լեզուներով։

ԼՈՆՏՈՆ 6.— Ատիս Ապապայէ Հռոմ հասած հեռագրի մը համաձայն մարաջախտ Պատոյլիո Ատիս Ապապայի քաղաքային կառավարիչ կարգած է Հռոմի նախկին կառավարիչ Պոթթէն։

ԱԼՊԱՆԻՈՅ ԾՆՈՐՀԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

ՀՌՈՄ 7.— Ալպոն վարչապետը Մուսոլինիի ուղղած մէկ հեռագրին մէջ կ'ըսէ որ Ատիս Ապապայի գրաւումը անննկարագրելի ուրախութիւն պատճառած է ալպան ժողովուրդին և կառավարութեան։

ՆԷԿԻԻՍ ՍՈՒԷՋ ՀԱՍԱՒ

ՍՈՒԷՋ 7.— «Անթրբփրայզ» որու մէջ կը գտնուի Նէկիւս, այս առաւօտ ժամը 6ին հոս հասաւ։ Մարտանաւը անմիջապէս ջրանցք մտաւ Նէկիւս չէ նշմարուած բազմաթիւ հապէշ անձնաւորութեանց կարգին, որոնք կամրջակին վրայ կը գտնուէին։

ՀԱՐԱՐ ԴԵՌ ՉԷ ԳՐԱՒՈՒԱԾ

ՇԻՊՈՒԹԻ 6.— Ատիս Ապապայէ կը հաղորդուի որ իտալացիները գրաւած են կայարանը և յարակից բոլոր հաստատութիւնները։ Հարարէ ստացուած տեղեկութեանց համաձայն, ոչ ոք գրաւած է քաղաքը։ Իտալացիները հոն չեն հասած տակաւին։ Ֆիրէ-Ֆաուայի մէջ աւարառուները կրցած են վանել ֆրանս. գունդերը։ Ատիս Ապապայի կայարանին հետ հեռաձայնական հաղորդակցութիւնները վերահաստատուած են։

ԳՈՀԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ ԻՍԹԱՆՊՈՒԼԻ ՄԷՋ

Երէկ Պէյօղլուի Սէնթ Մարի եկեղեցիին մէջ, իտալ. գունդերուն Ատիս Ապապա մուտքին առթիւ տեղի ունեցաւ գոհաբանական արարողութիւն մը, որուն ներկայ գտնուեցան իտալ. դեսպան Գարլօ Կալլի, տիկինը, իտալ. ընդհ. հիւպատոսը, և դեսպանատան բոլոր պաշտօնատարները։

ԻՏԱԼ. ՏԱՐԱԾՄԱՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ ԴԵՌ ՎԵՐՋ ՉԷ ԳՏԵՐ

ԼՈՆՏՈՆ 7.— Արտաքին նախարարութեան շրջանակները կարեւորութեամբ դիտել կուտան որ հակառակ Մուսոլինիի անգլ. թերթի մը թղթակցին կատարած այն յայտարարութեան թէ՝ եթովպիոյ գրաւումով գոհացում գտած է Իտալիոյ գաղթային պահանջը, իտալ. իրաւասու շրջանակներ յայտարարած են որ եթովպիոյ գրաւումը միայն առաջին հանգրուանը կը կազմէ իտալ. տարածման քաղաքականութեան։ Փարիզի մէջ, խիստ ցուրտ տպաւորութիւն գործած է Տուչէի ճառը որ կը նկատուի յաղթանակէ գինովցած մէկու մը խօսքերը։ Ֆրանսա Անգլիոյ կողքին խստիւ պիտի հակառակի եթովպիոյ բոլորովին կցումին Իտալիոյ։ Փարիզի մէջ կը պահանջեն որ եթովպիա հոգատարութեանը ենթարկուի Իտալիոյ, ինչպէս որ Իրաք հակառակ Անգլիոյ հոգատարութեան ներքեւ գտնուելուն Ազգաժողովի անդամ ալ է։ Մ. Նահանգներն ալ որոշած են չի ճանչնալ եթովպիոյ կցումը Իտալիոյ, ինչպէս որ չի ճանչցան Մանչուրիան, որ Չինաստանէն անջատելով անկախ պետութիւն հռչակեց Ճափոն։

Եթիոպիոյ գրաւումը

հարուած մը եղաւ Անգլիոյ

ՆԵՂՈՍԻ ՀԱՐՑԸ ՍԵՂԱՆԻ ՎՐԱՅ

ԼՈՆՏՈՆ 7.— «Տէյլի Թէլէկրաֆ»ի եւրոպական մայրաքաղաքներու թղթակիցները կ'ըսեն որ իտալական յաղթանակը դիւանագիտական շրջանակներու մօտ-խռովայոյզ հարցեր պիտի յարուցանէ։ Հռոմէ կը հաղորդուի որ Իտալիոյ մէջ կ'ուզեն վերահաստատել բարեկամութիւն Անգլիոյ հետ բայց կը պնդեն իրենց այն տեսակէտին վրայ թէ՝ պէտք է պահուի Իտալական եթիոպիոյ գոյավիճակը։ Այս ուղղութեամբ ամէն փորձ դատապարտուած է ձախողելու։ Թոյլ չպիտի տրուի որ Ազգաժողովին և ոչ ալ ո եւ է պետութեան կարծիք յայտնել, այս մասին։

Փարիզի մէջ նեղոսի հարցը կը նկատուի Ազգաժողովի լուծելիք ամէնադժուարին խնդիրը։ Միւս կողմէ Իտալիոյ կողմէ եթիոպիոյ կցումը պիտի աւելցնէ Ժընեւի քաղաքական դժուարութիւնները։ Պերլինի մէջ կ'ըսեն որ այժմ դիւանագիտական պատերազմն է որ կը սկսի և թէ՝ արեւելեան ափրիկէի մէջ խաղաղութիւնը կրնայ չատ աւելի վտանգաւոր դառնալ քան պատերազմը։

Վիեննայի մէջ կը ծափահարեն Իտալիոյ յաղթանակը և կը. մեղադրեն Նէկիւսը հեռացած ըլլալուն երկրէն։

Մոսկուա կը նկատէ որ եթիոպիոյ իտալական յաղթանակը բուռն հարուած մը տուած է Անգլիոյ և թէ՝ եկած է ժամը որ Ազգաժողովը հաւաքական ապահովութիւնը պահելու կարող կազմակերպութիւն մը դառնայ։

Գերման արիւնն է որ պիտի գծէ

ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ ՍԱՀՄԱՆՆԵՐԸ ԿԸՍԷ ՆԱՑԻ ՊԵՏ ՄԸ

ՊԵՐԼԻՆ 7.— Բայսթակի անդամներէն և Վիէննայի ազգային ընկերվարական շրջանի նախկին պետ Ալֆրէտ Ֆրասուէնֆէլտ, երէկ գիշեր Պերլինի համալսարանին մէջ արտասանած մէկ ճառին մէջ հետեւեալը ըսաւ.

Պետութեան մը սահմանները արենակցութիւնն է որ կը ճշդէ։ Հիթլէր. ոչ թէ գերման պետութեան սահմաններուն մէջ ապրող 67 միլիոն գերմանի այլ 100 միլոն գերմանի պետն է։ Գերմանին պարտականութիւնը պիտի ըլլայ գերման տրիւնով գծել իր սահմանները։

Գերմանիա ոչ զինուորական շրջաններ կը հաստատէ

ՊԵՐԼԻՆ. 6. — Պատերազմ. նախարար զօր. Պլոմպէրկ արգիլեց որ գերման զինուորները Ֆրանս. պելժ և չեխ սահմաններու երկայնքին հինգքիլոմէթրոց ընդարձակ շրջանի մը վրայ համազգեստով մուտք գործեն։ Այս հրամանագիրը, որ հրատարակուած է պաշտօնաթերթով, իրականին մէջ նոր ոչ զինուորական գօտի մը կը հաստատէ։ Թէև հրամանագիրը չխօսիր Հռենոսի ափերուն մասին, սակայն այստեղի գերման զինուորներուն արգիլուած է կամուրջներուն վրայ երեւիլ։

գեհանգստեան պատարագ պիտի մատուցանէ Արժ. Տ. Թովմա Ա.քհ. Շիկահէր։

Կը հրաւիրուին Միութեան անդամներն ու համակիրները ներկայ գտնուելու յիշատակի այս հանդիսութեան։

Կէս օրէ վերջ ժամը 1. 30 էն սկսեալ, Պէշիքթաշի Շերէֆ սթատին մէջ, Նոր Շիշլիի փոքրիկը, հին խաղացողները (թէքափուս) և Ս. Թիմը կը մրցին Բերայի համապատասխան երեք թիմերուն հետ։

Անգլիական հարցմրանը յանձնուեցաւ Գերմանիոյ

ՍԱՄՈՒԷԼ ՀՕՐԻ ԿԱՐԵՒՈՐ ՃԱՌԸ

ՊԵՐԼԻՆ 7.— Անգլ. դեսպանը այս առաւօտ Ֆոն Նէօյրաթի յանձնեց անգլ. հարցարանը։

ԼՈՆՏՈՆ 7.— Նախկին արտաքին նախարար Սամուէլ Հօր, երէկ Ֆոքսթէն-Հօլի մէջ արտասանած ճառին մէջ ըսաւ. Անգլիա չի կրնար միջամուխ դառնալ ո և է յանձնառութեան, զոր չպիտի կրնայ գործադրել երբեք պէտք չէ տանք այն տպաւորութիւնը թէ՝ կ'ուզենք խառնուիլ գործերու, որ երբէք չեն չահագրգռեր մեզ։ Անգլիա Գերմանիոյ հանդէպ բարեկամական և իրաւաչափ ընթացքի մը պէտք է հետեւի։

ՊԷՊՕ

Ցայտնի թատերագիր Գ. ՍՈՒՆԴՈՒԿԵԱՆՑԻ իրական բարքերէ առած այս գլուխ գործոցը կը ներկայացուի՝

9 ՄԱՅԻՍ ՇԲ. ԳԻՇԵՐ ԺԱՄԸ 20,45ԻՆ

Թէրէպաշրի Քաղաքպ. թատրոնին մէջ

Կ'երգուին՝ «Հայոց աղջիկներ», «Ես եմ մնում», «Քէօր օղլու», Ավնի Բէրէր «Զկնորսի Եբգը» կ'երգէ հայերէն լեզուով

ՊԷՊՕ

կը մասնակցին՝ ԼԻՒՍԻ ԹՕՔԱԹԼԸ, ԱՎՆԻ ԲԷՐԷՐ (Պէպօ) «Շէյխիր Թիյաթրոսուէն» Պէյօղլուի կէնճլէր Մահֆելիէն և Ալայքէօչկիւյի Թէմսիլ Շիւպէսիէն

ԵՐԻՏԱՍԱՐԴ ՍԻՐՈՂՆԵՐ

ՄԱՍՆԱՒՈՐ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԱԾ ՏԱՐԱԶՆԵՐ

Ազատ մուտք ո՛չ ոքի կը տրուի։ Ներկայացումին օրը, կեսօրէ վերջ լաւ է որ քառթերը փոխանակուին պաշտօնական տոմսերով թատրոնին կիչէն։ Մինչեւ այդ օրը կարելի է տոմսակ հայթայթել։

Եիւքսէք Գալտերըմ, Պ. ժ. Էօզտամառ (Թիքթաք)։

HOLASOL .Tırnak .Cilası

ՀՕԼԱՍՕԼ

ՍԱԼՕՆՆԵՐՈՒՆ ՓԱՌՔՆ Է

Ձեռքերուն գեղեցկութիւնը եղունգներուն տրուած խնամքէն կախում ունի։ Թուրքիոյ և ամբողջ աշխարհի մէջ գնահատուած Հօլասօլ եղունգի ջնարակով միայն կարելի է ձեռքերը գեղեցկացնել։ Մեր երկրին մանիքիւրի լաւագոյն սալօնները ու մեր նրբաճաշակ կիները միշտ կը նախընտրեն Հօլասօլի եղունգի ջնարակը ու զայն կը գործածեն Որովհետեւ այս ջնարակը ամէն գոյներով, ինչպէս նաև սափսիի գոյնով պատրաստուած է, բոլորին գոհացում տալու համար։

Ուշադրութիւն ՀՕԼԱՍՕԼ մարքային։ Մեծաքանակ կը ծախուի Պոլիս Մարքութչուլար Ալանա Համամ թիւ 7։

ԱՆԱՆԻԱՏԻՍ ՈՐԴԻՔ

39 ԵԷՆԻ ՓՕՍԹԱՀԱՆԷ ՊՈՂՈՍԱՆ, ԹԻՒ 39

Մանթօղուներ եւ Ռօպղուներ

ՇԻՔ ԵՒ ՏՈԿՈՒՆ ԲՈՒՐԴԷ ԵՒ ՄԵՏԱՔՍԷ ԿԵՐՊԱՍՆԵՐ

ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԲԱՄՊԱԿԷ ԵՒ ԿՏԱՒԷ

ՃԵՐՄԱԿ ԵՒ ԳՈՒՆԱՒՈՐ ԿԵՐՊԱՍՆԵՐ

ԹՈՒՀԱՖԻԷԻ ՄԵՐ ՃԻՒՂԻՆ ՄԷՋ ՊԱՏՐԱՍՏ ԵՒ ԶԱՓՈՒ ՎՐԱՅ ՇԱՊԻԿԻ, ՓԻԺԱՄԱՅԻ, ՌՕՊ ՏԸ ՇԱՄՊՐԻ, ՔՈՒԱՆ ՏԷ ՖԷՕԻ

ԱՄԵՆԱՃՈԽ ՏԵՍԱԿՆԵՐ

ՕԺԻՏԻ ԿԱԶՄԱԾՆԵՐ

Եղանակի իրենց պէտքերը գոհացնելու համար, կը խնդրենք որ յարգոյ յաճախորդները հաճին անգամ մը այցելել։

ՆՐԲՈՒԹԻՒՆ, ՏՈԿՈՒՆՈՒԹԻՒՆ, ԱԺԱՆՈՒԹԻՒՆ

ԿԷՏԻԿ ՓԱՇՆ ԶԱՐՇԸ ԳԱԲՈՒ — **ՍԻՆԷ ԱԶԱՔ** — ԿԷՏԻԿ ՓԱՇՆ ԶԱՐՇԸ ԳԱԲՈՒ

ԱՑՍՕՐՈՒՐՆԷ սկսեալ մինչեւ մէկ շաբաթ չարունակ

Երկու մեծ և սքանչելի ֆիլմ մէկ անգամէն

ՈՍԿԻ ՓՆՏՌՈՂ ԱՂՋԻԿՆԵՐԸ

ԵՒ

Ամէն բան յաղթականի

Թուրքերէն խօսուն ֆիլմը — Ցաւելուածաբար քօմիք

ՍԱԿԱՐԱՆ

6 Մայիս 1936

ՊԱՐՏԱԹՈՒՂԹԵՐ ԵՒ ԱՐԺԵԹՈՒՂԹԵՐ

1933 Էրկանի ներքին փոխթ.	95.—
1918 Ներքին փոխառութիւն	90.50
1933 փոխառ. Իւնիթուրք Ա.	24.40
» » » Բ.	23.40
» » » Գ.	23.50
Անատոլու Երկաթուղի Ա.	44.30
» » Բ.	44.30
» » Գ.	46.60
Անատոլու Պոն	50.90
Անատոլու Բաժնեթուղթ	24.65
Սիման(Ասլան)	10.40
Թէրքոզ	12.—
Րէժի	2.00
Թէլէֆոն	8.80
Թրամվայ	19.—
Պոմոնթի	8.80
Մինոթբրի Իւնեոն	10.—
Պոլսոյ Քարափ	10.20
Քրէտի Ֆոնսէ	—.—
» » (1903)	91.—
» » (1911)	85.—

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

Պանքնոթ Սթերլին	622.—
Ամերիկեան (Տօլար)	124.—
Ֆրանս. Թղթադրամ	167.—
Իտալական »	155.—
Պելճիքական »	82.—
Ճունական » (Տրախ.)	24.—
Զուիցերիական »	818.—
Պուլկարական » (Լէվա)	25.—
Հոլանտական » (Ֆլորին)	85.—
Զեխոս Սլովաք » (Քուրօն)	92.—
Աւստրիական »	24.—
Գերմանական » (Ռայխսմրք)	32.—
Ռումանական » (Լէյ)	14.—
Եուկս Սլաւիա » (Տինար)	54.—
Թրքական ոսկի	972.—
Մէճիտիէ	—.—
Պանք Օթոման	235.—

ՁԻՐԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

Լոնտոն	621.—
Նիւ Եօրք (սէնթ)	79.50
Փարիզ	12.06
Հռոմ	10.07.17
Պրիւքսէլ	4.69.90
Զուիցերիա	2.44.—
Սոֆիա	64.40.60
Պերլին	1.97.75

ՀԵՌԱԳԻՐ

Փարիզ (1 անգլ.) ֆր.	75.—
Նիւ Եօրք (1 տոլար) »	1517

ՌԱԴԻՕԻՆ

Բացօթեայ մաքրութիւն ամենացաւասար պատպարանը Ձեր սիրայի վրիպեցեալ է:

Հարիւրին հարիւր կը փնտրեցէք մաքրութիւն մաքրելիկ եւ ցերմկցիկ ասած չեր իրիցը Ձի կ՚ելնէ մա դեր դեմի Ամ կը մաքրեն

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

ԱՆԲՈՒՆ ԱՆՑՈՒԱԾ ԳԻՇԵՐ...

Ինչո՞ւ կը տառապի ադ։ Մէկ հատ ԿՌԻՓԻՆի քաչէ կը բաւէ փարատելու անոր անտանելի ցաւը։

ԿՌԻՓԻՆը կ՚անցընէ գլխու և ակռայի ամէնէն սաստիկ ցաւերը։

ԿՌԻՓԻՆը չուտով կ՚անհետացնէ պաղառութենէ առաջ եկած բոլոր ցաւերը, խոցուածքները և խիթերը։

ԿՌԻՓԻՆը չատ ազդու է գլխու և ուրիշ հարբուխներու դէմ։

ԿՌԻՓԻՆը ջերմապէս կը յանձնարարուի մէջքի և ջիղի ցաւերու և յօղացաւի դէմ։

GRiPiNը

Զի խանգարեր ստամոքսը և չի յոգնցներ երիկամունքը։

ԱՄԷՆ ՏԵՂ ԿԸ ԾԱԽՈՒԻ

ՎԱՐՁՈՒ ՅԱՐԿԱԲԱԺԻՆՆԵՐ

Օգտվորութեան համար ընդարձակ պարտէզով օգտուն յարկաբաժիններ կարասիով կամ առանց կահասիի, ջուր, ելեքտրականութիւն և օդային կաղի դիւրութիւններով խիստ յարմար պայմաններով տրամադրելի է։

Հասցէ, Սկիւտար, Սէլամլըզ, Թըգ-Նէֆէս, Թիւ 1 Ա. Հաճելեան։

100ին 50 ՁԵՂՉ

ԱԼԵՔՍԱՆԴՐ ՏԻՒՄԱՅԻ

ԱՆԺ ԲԻԹՈՒ

խիստ հետաքրքրական վէպին

ԲՈՒՆ ԳԻՆՆ Է 75

Հասցէ՝ Ղալաթիա, Թիւնէլի քով, Պիլլուր փողոց, Թիւ 10 «Արթուն» տպարան։

100ին 50 ՁԵՂՉ

Հրապարակ ելաւ

ՆՈՐ ՅՈՅՍ Շաբաթաթերթին 55ՐԴ ԹԻՒԸ

ՃՈՒԽ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԵԱՄԲ ԵՒ ԱՅԼԱԶԱՆ ՊԱՏԿԵՐՆԵՐՈՎ

ԿԸ ԲՈՎԱՆԴԱԿԷ ՆԱԵՒ

ԶԱՊԷԼ ԷՍԱԵԱՆԻ

ՍԻԼԻՀՏԱՐԻ ՊԱՐՏԷԶՆԵՐԸ

ԳՈՐԾԱԾԵՑԷՔ

ՎԱՈՒԺ ՔՕԼՕՆԻԱՆ

ՖՐԱԹԷԼԼԻ ՍՊԷՐՔՕ

FRATELLI SPERCO

Կալաթա, Զինիլի Բընթըմ խան Ա. յարկ, թիւ 93. 95, 97։ Թէլէֆոն 44792։

«Հոլանտական Շոգենաւային Ընկ.»

ԱՄՍԹԷՐՏԱՄ

Արտաքսման սպասարկութիւն

Մօտաւոր մեկնուս դէպ ի Անվէրս, Ռոթէրտամ, Ամսթէրտամ, Համպուրկ։

Ceres այժմ Պոլիս է

Orestes Բեռ կ՚առնէ Մայս. 11-16ին

Գետերու վրայ մանաւոր շոգենաւային սպասարկութիւն. Հոնոսի և Մայնի բոլոր նաւահանգիստները։

Ներքսման սպասարկութիւն

Ամսթէրտամէն կ՚սպասուին

Orestes Մայիս 15ին

Ulysses Մայիս 2ին

Ամսթէրտամէն մօտաւոր մեկնում

Hermes Մայիս 6ին

Herceles Մայիս 20ին

Nippon Yusen Kaisha Tokyo

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ

Ուղղակի սպասարկութիւն Եօքոհամայի, Քոպի, Տէյրէնի, Զինկթաայի, Շանհայի, Հոնկ-Քոնկի, Ինկաբուրի, Գոլոմպոյի, Սուէզի, Բօսթ Սայիտի, Պէյրութի և Պոլսոյ միջև։

Պիրէոն, Մարսիլիա, Պարչլոնա, Վալէնսիա, Լիվրբուլ և Կրյասքօ։

Lima » Մայիս 20ին

Toyooka » Յունիս 20ին

Drkar Յուլիս 20ին

Compagnia Italiano Turismo

Իտալական Թուրիզմօ (CIT) նաւային ընկերութիւնը կը հայթայթէ երկաթուղիի, շոգենաւերու և օդանաւերու տոմսակներ աշխարհի բոլոր քաղաքներու համար։

Զրի տեղեկութիւններ կը հայթայթէ, կ՚ապահովէ պանդոկի սենեակներ և պակաժներու առաքումներով ապահովութիւնը կ՚սահանձնէ։

Հարիւրին 50 զեղչ իտալական երկաթուղիներու վրայ։

Դիմել ՖՐԱԹԷԼԼԻ ՍՊԷՐՔՕ Կալաթա, Զինիլի Բընթըմ խան, Ընկերութիւնը որ Սիթ ընկերութիւնը ներկայացուցիչն է։

ԼՈՅՏ ԹՐԻԷՍԹԻՆՕ

LLYOD TRIESTINO

ՄԵԿՆՈՒՄ

ԻԶԷՕ

Եր. 7 Մայիս, ժամը 17ին դէպ ի Գուրկազ, Վառնա, Թանցա, Նովորոսիսք, Պաթում, Տրապիզոն, Սամսուն, Վառնա, Գուրկազ։

ՊԻՐԻՆԱԼ

Ուր., 8 Մայիս, ժամը 9ին Դալաթիոյ քարափէն դէպ ի Փիրէ, Պրէնտիզի, Վէնէտիկ, Թրիէսթ։

ԳԱՄԲԻՏՕԿԼԻՕ

Շբ., 9 Մայիս, ժամը 17ին դէպ ի Գուրկազ, Վառնա, Գոնթանցա, Սուլինա, Կալաց, Բրայիլ, Սուլինա, Պաթում, Գոնթանցա, Վառնա, Գուրկազ։

ՊՕԼՍԷՆԱ

Շբ., 9 Մայիս, ժամը 17ին դէպ ի Սելանիկ, Միթիլլի, Իպսիր, Փիրէ, Փաթրաս, Պրէնտիզի, Վէնէտիկ, Թրիէսթէ։

Աւելի մանրամասն տեղեկութիւններու համար դիմել Լոյտ Թրիէսթինոյի ընդհ. Գործակալութեան. Մէրքէզ. Բընթըմ խան Կալաթա, թէլէֆոն 44877 8 9 կամ Բերայի ճիւղը Կալաթա Սէրայ թէլ. 44656։

Գործակալութիւնս հոլանտական շոգենաւային ընկերութեան մի ցաւ և կապ պահելով հոլանտական ընկերութեանց հետ պատրաստ «Աշխարհի բոլոր նաւահանգիստներու» համար տպրանքներ ընդունելու և փոխարէն ուղղակի քանոնարկելու։

Sahibi ve yazı işleri müdürü
HOREN CAMCİYAN

Basıldığı yer
ARTUN Basımevi: Galata Bürüm sokak No. 10

PASTİL FOR PASTİL FOR PASTİL FOR PASTİL FOR PASTİL FOR

ԲԱՍԹԻԼ ՖՕՌ

ԳՍՐԾԱԾՈՂՆԵՐԸ

Հարբուխի, հազի, չունչի նեղութեան չեն բռնուիր, իրենց ձայնեն մարիր, չնչերակները չեն հիւանդանար, կոկորդնին չի ցաւիր։

ՄԻՇԷԼ ԶԷՎԱՔՕ

ԻԶԱՊՕ ԹԱԳՈՒՀԻՆ

Ա՛Ն ԲՕԼ ԱՊԱՐԱՆՔԻՆ ԴԺՈԽՔԸ

Անիկա պիտի խօսի։ Ուշ կամ կանուխ, նոյնիսկ քանի տարի վերջ պիտի տեսնէք անոր ձեր առջեւ ցցուիլն ու գոչելը, ես տեսա՞...։ Սոր չեմ խառնուիր ես, մօնսէնեէ՛օռ։ Ատիկա միայն ձեզի հետ վերաբերութիւն ունի։ Տգան հոս է։ Ձեզի կը վերաբերի զայն լսեցնելը...։ Վերջին խօսք մըն ալ. միայն մեռելներն են որ չեն խօսիր, մօնսէնեէ՛օռ։

Նըվէր հանեց իր քսակը և զայն Սայթանոի առջեւ սեղանի մը վրայ դրաւ։ Ատիկա ոսկիով լեցուն էր։

Սայթանօ մատին ծայրովը ետ մղեց զայն, ժըպ տեցաւ ծռեցաւ և այլանդակ ձայնով մը մրմնջեց.

— Ետքը, մօնսէնեէ՛օռ, ետքը վարձատրութիւնս պիտի ստանամ։ Մնաք բարո՛վ, մօնսէնեէ՛օռ... ցտեսութի՛ւն։

Սայթանօ դուրս ելաւ, առանց շտապելու, Նըվէր թողլով բոլորովին զարմացած։ Նուաճուած և ենթակայ այն անհանդարտութեան, որ անբացատրելի իրերու հպումէն կը ծնի, և ինքնիրեն կ՚ըսէր.

— Ատիկա իմ մահացու թշնամիս է։ Ինչո՞ւ համար։

Քանի մը վայրկեան ետք ասպետ Հարտի տը Բասաման Ժան Ման Բէօրի առջեւ կը գտնուէր։ Ու տարօրինակ տեսարան մը պարզուեցաւ։ Նըվէր անշարժ կեցած էր, ձեռքը դաշոյնին կոթին վրայ, աչքերը սեւեռուած Հարտիի վրայ։ Նըվէր կ՚ուզէր զարնել։ Գիտէր թէ ի վերջոյ պիտի զարնէր զայն։ Պէտք էր ուրեմն որ ատիկա չուտով տեղի ունենար։ Ու չէր զարնէր։

Հարտի՝ կոկորդը անձկութենէն սեղմուած, սիրտը բաբախուն, կը դիտէր մթութեան մէջ կիսավին կորսուած այդ սիլուէթը։ Կը ճանչնա՞ր արդեօք ազատարարին մարդը։ Վստահ էր վերջապէս թէ իր դէմը կը գտնուէր մահացու թշնամի մը։ Այդ մարդուն կեցուածքը ոճրագործական կը թուէր։ Իրարու բան մը չէին ըսեր։

Ցանկարծ. Նըվէր սկսաւ քալել սուլելով նման այն գազաններուն, որոնք խոչընդոտի մը կը հանդիպին։ Ի՞նչ խոչընդոտ։ Պարզապէս այդ ազատ տակութիւնը։

Ժան Սան Բէօր ինքնիրենը կ՚ըսէր.

— Ասիկա է վկան, որ կրնայ չպոռալ. «Ես տեսայ»։

Ու կը զայրանար որ այդ վկան սպառնական շարժում մը իսկ չէր ըներ, զրգռելու համար իր մէջ ոճրագործը։ Նըվէր կանգ առաւ, վարանեցաւ։ Կրկին սկսաւ քալել, ազուն մօտեցաւ երկու քայլի չափ։

Հարտի կը տեսնէր անոր գալը։ Ցանկարծ ջղաձգիկ սարսռոտով մը ձեռքը երկարեց դէպի Նըվէրը ու գոչեց.

— Արիւն կայ ձեր դէմքին վրայ, դուք մարդ սպաննած էք։ Ո՞վ սպաննեցիք...։

Ասիկայ բնազդական ճիչ մը եղաւ։ Գրեթէ Նըվէր կեցած տեղը մնաց։

— Որո՞ւնն է այդ արիւնը։ Որո՞ւնն է այդ նաւնները, կրկնեց Հարտի առանց գիտնալու, թող ատով միմիայն որ այդ մարդուն իրեն ներշնչած սարսափը պոռթկայ։

Նըվէրի կոմսը ետ քաշուեցաւ ուժգունկով։ Տատկաին դէմքին վրայ էր Լօրանսի արիւնը։ Մեքենական շարժումով մը սրբեց իր ճակատը։ Ու ետ քաշուեցաւ։ Զայրանալ կ՚ուզէր խոյանքի մը պէտք ունէր սպաննելու համար այդ ակարութիւնը։ Ոտքը գետին զարկաւ և ակռաներուն մէջէն երդում ըրաւ։ Սրտին ծայրը դրան մը ոտ հատած էր։

Հարտի կեցած տեղը մնացած էր։ Կը տեսնէր անոր կորսուելը հոն կուտակուած աղջամուղջերուն մէջ։ Քիչ ետք, այլեւս բնաւ չտեսաւ զայն...։

Նըվէրի կոմսը դուրս ելած էր դատարանէն։

Նըվէրի կոմսը դատած էր ազան սպաննելու միջոցը առանց զարնելու զայն...։

— Կ՚ըսեն թէ, մտածեց Նըվէր, Հիւիսբոյնի աշտարակին զնդանները մահացուցիչ են։ Ինչպէս կը մեռնին հոն արգելափակուած պետական բանտարկեալները։ Կ՚ըսեն թէ յաղթակազմ մարդ մը տարի մը կրնայ ապրիլ այնտեղ։ Քանի՞ քանի որ պիտի կրնայ ապրիլ այս ազան այնտեղ։

Հարտի առանձին մնալով չունչ առաւ, ցիրուցան պէս մարդ մը կը չնչէ երբ մահուան գալը

— Պէտք է փախչի՛լ մրմնջեց։

Բացաւ այն դուռը, ուսկից ներս մտած ջէրատիկա կը բացուէր սրտի մը վրայ և անոնց ներկու զինեալ պահակներ կը հակէին։ Մանրօրէն ցեց այդ դուռը և վազեց դէպի այն դուռը։ Դուռ եկած էր Նըվէր. զոցուա՞ծ, կղպուա՞ծ։ Վերջինի հանի մը վրայ ցատկեց բացաւ զայն։ Վերջինը հայուեց թէ երեսուն ոտք կը բաժնէին զինքը և քաչեց պատուհանը զարդարող մետաքէ վարագոյները, որոնք վար ինկան և Հարտի սկսաւ գանոնք անոնցմով չուան շինելու համար։

Երբ այդ աշխատութիւնը կը վերջացնէր մը, զարձուց, մտահոգութիւնով բանտարկեալի մը փախչի, ու ապշած մնաց. զինուորները այնտեղ և լրիկ կը դիտէին իր ըրածը ու կը ժպտէին։ Ճիչ մը արձակեց և դէպի պատուհանը խոյացաւ։ Հուժկու թեւեր զինքը գրկեցին, և ուժգնօրէն մղուած, Հարտի ինկաւ նախասի մը մէջ, ուր անշարժ մնաց վայրկեան մը։ Ու իր սարսափը չտեսնելու համար աչքերը կեղեները։ Կ՚ըսեն թէ յաղթակազմ մարդ մը տարի մը կրնայ ապրիլ այնտեղ։ Քանի՞ քանի որ պիտի կրնայ ապրիլ այս ազան այնտեղ։

Հարտի առանձին մնալով չունչ առաւ, ցիրուցան պէս մարդ մը կը չնչէ երբ մահուան գալը

— Պէտք է փախչի՛լ մրմնջեց։

Բացաւ այն դուռը, ուսկից ներս մտած ջէրատիկա կը բացուէր սրտի մը վրայ և անոնց ներկու զինեալ պահակներ կը հակէին։ Մանրօրէն ցեց այդ դուռը և վազեց դէպի այն դուռը։ Դուռ եկած էր Նըվէր. զոցուա՞ծ, կղպուա՞ծ։ Վերջինի հանի մը վրայ ցատկեց բացաւ զայն։ Վերջինը հայուեց թէ երեսուն ոտք կը բաժնէին զինքը և քաչեց պատուհանը զարդարող մետաքէ վարագոյները, որոնք վար ինկան և Հարտի սկսաւ գանոնք անոնցմով չուան շինելու համար։

Երբ այդ աշխատութիւնը կը վերջացնէր մը, զարձուց, մտահոգութիւնով բանտարկեալի մը փախչի, ու ապշած մնաց. զինուորները այնտեղ և լրիկ կը դիտէին իր ըրածը ու կը ժպտէին։ Ճիչ մը արձակեց և դէպի պատուհանը խոյացաւ։ Հուժկու թեւեր զինքը գրկեցին, և ուժգնօրէն մղուած, Հարտի ինկաւ նախասի մը մէջ, ուր անշարժ մնաց վայրկեան մը։ Ու իր սարսափը չտեսնելու համար աչքերը

(Շար.)